

SSSR 1953 - 1991

SSSR – 1922-1991

- Unie svazových republik
- Hlavní město – Moskva
- Vedoucí role komunistické strany
- Centralizovaný stát – plánované hospodářství:
 - Ústředně řízeno.
 - Soukromé vlastnictví (které nebylo osobním vlastnictvím) zrušeno.
 - Vlastnictví = státní, popř. družstevní.
- „APARÁT“ = milionová armáda vysokých stranických, státních, hospodářských a vojenských funkcionářů
= brzda dalšího vývoje, zejména v ekonomice

SSSR – 1922-1991

- **NÁROD = PRACUJÍCÍ MASA** – neustálá výchova
- **OPOZICE = KONTRAREVOLUČNÍ** – pronásledována, odsuzována
- **PRÁVA** – základní práva uvedená s výhradou – jejich vykonávání musí sloužit zájmům společnosti
 - ZÁJMY určuje strana
- **SOCIÁLNÍ VYMOŽENOSTI**
 - levné nájemné
 - laciné potraviny
 - dalekosáhlé zrovnoprávnění žen a mužů ve veřejném životě
 - odstranění otevřené nezaměstnanosti

1953 - OTŘES

- 5. 3. 1953 umírá J. V. Džugašvili = STALIN

http://www.i60.cz/obrazky/velke/stalin-rakev_201303042113350.jpg

http://www.tyden.cz/obrazek/nikitakhrushchev-472215e2cdb2_263x298.jpg

- NIKITA SERGEJEVIČ CHRUŠČOV

XX. SJEZD KSSS - 1956

- POLITICKÁ SENZACE
- TAJNÝ PROJEV Chruščova
 - ostrá kritika Stalina a jeho „KULTU OSOBNOSTI“
 - zvůle, teror, odsuzování nevinných lidí
 - protizákonné deportace celých národů

*přehnané uctívání své
osoby = nesocialistické*

- STALIN = JEDINÝ VINÍK, STRANA ČISTÁ

CHRUŠČOVOVA ÉRA

- omezen systém nucených táborů
- počet politických vězňů omezen – miliony propuštěny
- pronásledování opozice – méně brutální
- **EKONOMIKA**
 - CÍL = dohnat USA
 - „KOMUNISMUS BLAHOBYTU“
 - přístupná reformám
- ZEMĚDĚLSTVÍ – z centrální struktury → menší organizační jednotky – vyšší výnosy
- omezeno ústřední plánování → pravomoce regionálním komisím

**zneklidnění
v byrokratickém
aparátu**

BREŽNĚVOVA ÉRA

- 1964 – Chruščov zbaven moci
- 1966 LEONID ILJIČ BREŽNĚV
 - některé reformy zachovány
 - opět ale centralizace plánování

<http://absolventi.gymcheb.cz/2010/jamalin/breznev.jpg>

PRONÁSLEDOVÁNÍ OPOZICE

- méně nápadné, ale rafinovanější

 psychické plánování, šikana, nucený exil

- 1982 † Brežněv JURIJ ANDROPOV († 1984)

MICHAIL GORBAČOV

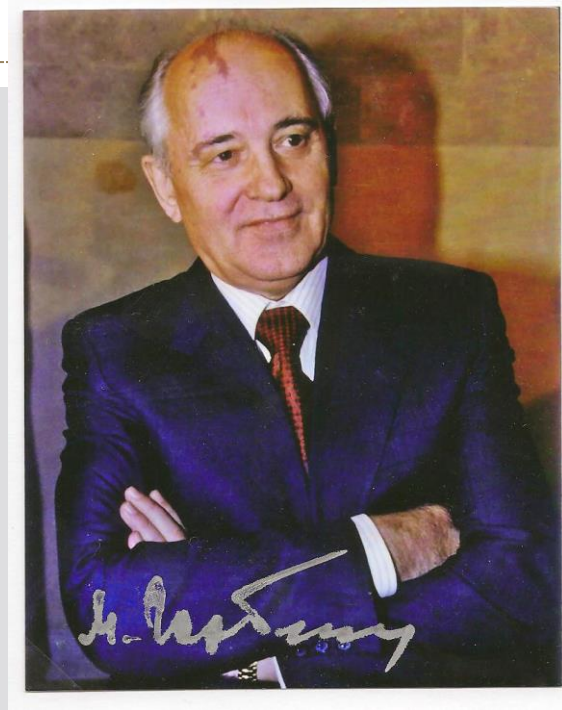
- 1985 – 1991
- snaha o zlepšení vztahů se západem

1990 Nobelova cena míru

- **REFORMY**

- snaha zvýšit produktivitu a životní úroveň
- „**GLASNOST**“ (= informovanost)
- „**PERESTROJKA**“ (= přestavba)
- první volby v celém SSSR v březnu a dubnu 1989
- 15. března 1990 zvolen prvním prezidentem SSSR
- **ODPOR FUNKCIONÁŘŮ** i části obyvatelstva

http://ndo3.jxs.cz/774/412/3dfa116865_63453465_02.jpg

POKUS O STÁTNÍ PŘEVRAAT

- provedené reformy a uvolnění cenzury

*znovuprobuzení dlouho
potlačovaného nacionalismu
a protiruských nálad
v Sovětských republikách*

- volání po větší nezávislosti na Moskvě se zvětšovalo
 - (pobaltské republiky Litva, Lotyšsko a Estonsko - anexe 1940)
 - dále - Gruzii, Ukrajině, Arménii a Ázerbájdžánu
- 19. 8. 1991 pokus o puč – Gorbačov tři dny vězněn na Krymu, poté odešel z politického života, zůstal bez vlivu
- VLIV PŘEBÍRÁ BORIS JELCIN
- KSSS rozpuštěna, její budovy zapečetěny

31. 12. 1991 – ZÁNÍK SSSR

<http://vyhod.wz.cz/images/map-rus.gif>

http://img.ihned.cz/attachment.php/760/45811760/4LuDcMvECwnloGq81x3N7jaJmbKAIs2H/Administrativn_d_len_SSSR_1989.jpg